Bestuurlijke Adviesgroep Lemselermaten

Datum / tijd / plaats	: Vrijdag 1 maart 2024 | 9.00-10.00 uur
	Provinciehuis Zwolle, bestuurscentrum, Zaal 0.1
Deelnemers	: Gedeputeerde Maurits von Martels (Provincie Overijssel)
	: [redacted] en [redacted] (Provincie Overijssel)
	: [redacted] (Waterschap Vechtstromen)
	: [redacted] (LTO Noord)
	: [redacted] (Vitens)
	: [redacted] (Staatsbosbeheer)
	: [redacted] (Particuliere Eigenaren, PE)
	: Benno Brand (bestuurlijk trekker/voorzitter), [redacted] (procesadviseur),
	[redacted] (projectleider/secretaris) (Gemeente Dinkelland)
Betreft	: verslag

	Bespreking BAG-advies Nota van Antwoord Provinciaal InpassingsPlan Lemselermaten
	BAG-voorzitter Benno Brand opent de vergadering en is blij dat de gedeputeerde tijd heeft willen maken voor het overleg met de BAG-Lemselermaten. Dat is vandaag het enige agendapunt. Het verzoek tot dit gesprek is gebaseerd op het gebrek aan unanimiteit bij de BAG-leden over de bestemming die in de PIP wordt gekoppeld aan het experiment evenwichtsbemesting. Het uitvoeren van dit experiment staat nu niet ter discussie. Daarmee heeft de BAG de randen opgezocht van de mogelijkheden om een balans tussen economische impact en natuurherstel te vinden. Een belangrijke overweging om hiermee te starten was dat dit direct al zou bijdragen aan het verminderen van de sulfaatbelasting van de habitats en de ondernemers op een positieve manier zou uitdagen. Een directe keus voor de bestemming natuur zou leiden tot weerstand en lange procedures die de volle belasting van de habitats alleen maar langer zou rekken. Gedeputeerde Maurits von Martels staat open voor de toelichting, voelt zich een beetje een rijdende rechter, maar zal vandaag geen uitspraak doen en alleen de verschillende opvattingen aanhoren. [redacted] en [redacted] geven aan dat de agrarische ondernemers onder het ontwerp-PIP zijn gestart met de bestemming “Agrarisch met evenwichtsbemesting”. Dit bood perspectief op het behoud van de landbouwgrond als het experiment zou slagen. Zou dit niet lukken dan zou een nieuwe procedure volgen voor de omzetting naar de bestemming natuur. In de zomer sloeg de stemming om, toen werd voorgesteld om in het definitieve PIP uit te gaan van de bestemming natuur met een tijdelijk bestemming evenwichtsbemesting. Die zou dan pas definitief in procedure worden gebracht als het experiment zou slagen. Het werd ervaren als het zoveelste blijk van wantrouwen naar de sector vanuit de overheid. En dat gaf een slecht gevoel. Daarom zijn LTO en PE tegen deze omslag. Aan hun achterban kunnen zij dit niet uitleggen. De emoties lopen hier weer hoog op. Het gaat allemaal te snel. [redacted] verklaart dat de omslag júist is gemaakt om ruimte te creëren voor het experiment. Met een definitieve bestemming evenwichtsbemesting is de kans groot dat het plan

direct sneuvelt bij de Raad van State. Met de tijdelijke bestemming is de terugvaloptie wettelijk geborgd en de kans groter dat het plan stand houdt. Daardoor is er ruimte om monitoringsgegevens te verzamelen die een definitieve bestemming (bij succes van het experiment) kunnen onderbouwen. Hij merkt op dat we voor de bestemmingskeus staan omdat met ingang van de Omgevingswet de wijzigingsbevoegdheid die de Wet ruimtelijke ordening bood helaas niet meer kan worden toegepast. Dat was de ideale oplossing geweest.
Hij wijst erop dat juist deze week de stichting MOB een beroep heeft gedaan op de Wet Open Overheid om alle informatie met betrekking tot evenwichtsbemesting bij de provincie op te vragen. Dit brengt een groot risico op een procedure met zich mee. Daarom dringt hij erop aan dat GS in ieder geval zo snel mogelijk een knoop doorhakt. Met een besluit om een PIP vast te stellen staat de provincie bij de rechter in ieder geval niet met lege handen.

[redacted] nuanceert dat Staatsbosbeheer er alle vertrouwen in heeft dat de agrariërs hun best doen om van het experiment een succes te maken, maar dat ze geen vertrouwen heeft in de maatregel. De kwaliteit van de habitats gaat zienderogen achteruit en er is in 2013 een zogenaamde Sense of Urgency meegegeven. Dat betekent dat toen binnen tien jaar de achteruitgang moest zijn gestopt. Dat verdraagt zich niet met dit experiment. De geraadpleegde wetenschappers hebben steeds negatieve adviezen gegeven over evenwichtsbemesting. En ondanks dat de BAG vooraf verklaarde de adviezen te zullen volgen is er toch op basis van een meerderheidsbesluit voor gekozen het experiment door te zetten. SBB was en is daar niet vóór. Gezien het meerderheidsbesluit en het belang van de voortgang van het proces is SBB wel bereid om de pilot een kans te geven. Maar dan wel op basis van bestemmingsvariant 2.
[redacted] licht toe hoe serieus er inmiddels wordt gewerkt om alle aan- en afvoer van de percelen te wegen en te bemonsteren. Ook is reeds de eerste ronde bodemmonsters genomen. Het halen van de norm van 20mg/l nitraat in het bovenste grondwater die door het Louis Bolkinsturtuut is voorgesteld is wel een uitdaging, maar een gezonde uitdaging.

Maurits von Martels vraagt SBB hoe aantoonbaar het is dat de natuur achteruit gaat en of er ook gebiedskennis bij betrokken is om dat uit te maken. [redacted] geeft aan dat dit zichtbaar is in het veld en door expert judgement en monitoring wordt ondersteund. Terwijl het overleg hier wordt gevoerd is juist de Ecologische Autoriteit in Lemselermaten op bezoek om haar oordeel te vormen. Daar is ook een vertegenwoordiger van de eigenaren bij. [redacted]
[redacted] vult aan dat op basis van aanwezige gegevens het aantonen van achteruitgang van de natuur juridisch geen problemen zal geven. Er is voldoende onderbouwing van de nulsituatie bij de aanwijzing van het Natura 2000-gebied

Maurits von Martels vraagt hoe de overige partijen er in zitten.
[redacted] verklaart dat het waterschap als organisatie redelijk neutraal staat op de inhoud, hoewel ze er wel belang bij heeft dat het totale inrichtingsplan voor 2027 wordt uitgevoerd, omdat (langs de Weerselerbeek) een koppeling is gemaakt met te realiseren KRW-doelstellingen. Maar in haar bestuursakkoord heeft ze noaberschap en “werken aan vertrouwen” als uitgangspunt vastgelegd, waardoor ze ervoor kiest op basis van variant 1 het experiment te willen ondersteunen.
[redacted] geeft aan op inhoud neutraal te staan tegenover het experiment omdat de specifieke situatie/locatie de grondwaterwinning van Vitens niet direct raakt. Hij onderschrijft wel het gezamenlijk genomen besluit van de BAG om de pilot een kans te geven. Hij heeft geen uitgesproken voorkeur voor variant 1 of 2, maar benadrukt vooral het belang dat de pilot juridisch zo stevig mogelijk geborgd moet zijn, omdat hij op basis van ervaring elders met een intrekkingsverzoek van de MOB weet hoe belangrijk dat is. [redacted] wijst erop dat naast de beweging die agrariërs hebben gemaakt, ook SBB dat deed. Als we SBB nu geen comfort geven geeft ook dat een risico dat het experiment niet door kan gaan.

Benno Brand geeft aan dat de gemeente elke mogelijkheid om de pijn voor haar inwoners te verzachten een kans wil geven, maar dat de bestemming dat vooral mogelijk moet maken. Vertrouwen is daarbij van belang. Daarom heeft ze voorkeur voor variant 1.

Maurits von Martels stelt de vraag hoe de financiële consequenties beoordeeld moeten worden.
[redacted] geeft aan dat bij variant 2 alleen afwaardering naar de bestemming natuur

	rmogelijk is. Mocht het experiment slagen en de waarde van de grond weer toenemen tot die van agrarisch met beperking, dan kan het eerder uitgekeerde bedrag niet meer worden teruggevorderd en kunnen de agariërs dat rechtmatig behouden. Bij variant 1 wordt eerst afgewaardeerd naar agrarisch met evenwichtsbemesting en wordt dat later aangevuld tot natuurwaarde als het experiment niet slaagt òf als een eigenaar vrijwillig kiest voor de bestemming natuur. Òf het experiment slaagt is voor de nitraatgehaltes scherp meetbaar. Voor de sulfaatgehaltes in de habitats is op de zesjaarstermijn (in relatie tot de 30-jaarszone) moeilijk te beoordelen of de proef slaagt, maar het moet wel duidelijk zijn dat de sulfaatgehaltes in de richting van de streefwaarde van 20 mg sulfaat per lieter bewegen. Daarover is in de BAG overeenstemming. Dat is ook vastgelegd. Er is inmiddels ook overeenstemming over de sulfaatmonitoring die hiertoe wordt toegepast. [redacted] tekent hierbij aan dat uiteindelijk ook nog moet blijken of de gehanteerde nitraat- en sulfaatnormen voldoende zijn om de ecologische doelen te halen. Uit de wetenschappelijke studie blijkt namelijk dat er geen uitspoeling van nitraat zou mogen zijn terwijl we nu uitgaan van een norm van 20 mg/l. daarnaast gaat het niet alleen om de concentratienorm maar ook om de totale hoeveelheid van de nutrienten. [redacted] heeft op basis van de eerste reeks meetresultaten best vertouwen in de kans op succes. [redacted] wijst er hierbij op dat de adviseurs wezen op het gevaar van calamiteiten bij langdurige droogte of regenval. Door klimaatverandering neemt de kans hierop toe. Door een calamiteit waardoor veel meststoffen alsnog in de habitats terecht komen kan het goede werk van vele jaren teniet worden gedaan. [redacted] geeft aan dat de keus voor het experiment mede is ingegeven door het gebrek aan ruilgrond op korte termijn. Niemand weet wanneer er wel voldoende ruilgrond kan zijn. De provincie gaat niet zomaar over tot dwang bij het stoppen met bemesten. Dus als er flink wordt geminderd is dat direct winst. [redacted] geeft aan dat de behoefte aan ruilgrond aan de zuidoostzijde door de 30-jaarzone is verhoogd tot ruim 40 ha. Maurits von Martels vraagt wat de ondernemers gaan doen als de provincie zich genoodzaakt ziet om toch voor variant 2 te kiezen en wat SBB gaat doen als het variant 1 wordt. [redacted] geeft aan dat hij niet blij zal zijn met 2 maar dat het zijn eer te na is om het experiment daardoor af te breken. Hij weet niet hoe zijn collega's zullen reageren. [redacted] geeft aan dat SBB hoewel juridisch het gelijk volledig aan hun kant staat, wel heel erg worstelt om tegen 1 in beroep te gaan bij de Raad van State. Uiteindelijk zijn ze overheidspartij en om dan tegen een andere overheid te procederen is ingewikkeld. [redacted] wijst erop dat met het verschijnen van de stichting MOB een nieuwe risico is ontstaan. In eventuele procedures die zij starten staat de provincie het sterkst naarmate de bescherming van de habitats beter is geborgd. Voor [redacted] is dat een zwaarwegend argument voor variant 2. En ook is het daarbij belangrijk dat GS de keus niet uitstellen en zo snel mogelijk een besluit nemen. [redacted] wijst erop dat het WOO verzoek een termijn van vier weken kent, die eenmaal kan worden verlengd. Dus het kan met MOB snel gaan. De nu voorliggende stukken gaan uit van varant 2. Als alles weer moet worden omgebouwd naar variant 1 kost dat al snel weer een paar weken extra. [redacted] schrikt van de mogelijke gevolgen van een intrekkingsverzoek en vraagt zich af hoe dit met zijn collega's wordt gecommuniceerd. Benno Brand geeft aan dat vooralsnog van dit overleg alleen kan worden gemeld dat de gedeputeerde alle leden van de BAG heeft gehoord en dat het nu aan GS is om een besluit te nemen over de te kiezen bestemming. Maurits von Martels checkt of eenieder alles heeft ingebracht wat hij of zij wilde en verklaart zelf dat op al zijn vragen voldoende is ingegaan. Hij bedankt hiervoor alle aanwezigen.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen